

En barberares äfventyr under sitt deltagande i serbisk-turkiska kriget /

59 C Br.

*Roman
Siv
(Bj)
1877*

EN BARBERARES ÄFVENTYR

UNDER SJTT DELTAGANDE

I

SERBISK—TURKISKA KRIGET.

EFTER MUNTIG BERÄTTELSE UPPTECKNADE.

AF

N.

Pris: 25 öre.

FALKENBERG,
H. AUG. SALMONSON,
1877.

Mina ärade läsare! Af titeln på min lilla skrift finnen I, att den rör sig omkring en af dessa frivillige, som från vårt land begaf sig till skådeplatsen för de senaste krigshändelserna i Orienten. Vår hjälte i fråga var en barberare från Y. De underbara äfventyr, han i kriget upplefde, det mod och den tapperhet, nära nog gränsande till det otroliga, som han der visade, har jag ansett böra komma till allmänhetens kännedom, och af denna orsak har jag dristat sätta på papperet det, hvaraf jag endast i förtroende erhållit kunskap. Men må den uppriktiga beundran, jag för hans stora bragder hyser, tjena som ursäkt för mitt handlings-sätt.

Då jag anser det vara behöfligt att lemna en teckning af vår hjälte, sådan han i sin stad och i sitt hem uppträder, för att läsaren rätt må kunna förstå huru en vanlig människa varit i stånd till att utföra sådana bragder, visserligen ej många men meteorligt glänsande, som han utfört, vågar jag utbedja mig benägen uppmärksamhet.

Herr X. är en liten jovialisk figur à la Lundström i sättet, men också endast i sättet, och hvarken i kostymen eller i kärleken till den svenska drufvans hvita osminkade saft; ty annat än den *röda* drufvumusten från provinsen Cognac i Frankrike finner hos honom ingen sympati. Men under inflytelsen af denna sin sympati, d. v. s. då, när

en fyra, fem små, i allmänhet vanliga morgonbesökare; i mörkröd uniform; gjort sin visit och — stannat kvar, ja naturligtvis, — då är handen genomtreflige och riksbekante L:s, om icke bror så åtminstone kusin. Med hatten så långt möjligt neddragen åt nacken, under det ryggkotorna sträfva i jernhöjd med "tornets" plattform, kilar han då med en gång så elastisk som trots någon dansmästare åstad på spetsarne af stadens något kägelformiga gatstenar, likväl aldrig förglömmade, att han är en af "hyfsningens" erkände banérförare.

Tillika med dessa befattningar, barber och frisör ex professo, varande tandvårkens skräck och liktornarnes förtviflan, är han dessutom ingen bortbyting såsom "trumpetstötare," fyrverkare, byggmästare, fastän i — papp, andra smärre "tilltagseuheter" att icke omnämna. Han är äfven stadens ende festarrangör och den förnämste tillställaren af både entré- och icke entréfria "spektakel," vid hvilka han dock biträdes af sin fru. Besittande derjemte ett skarpt förstånd och en erkänd förmåga som talare — fastän något lågmäld — samt en ganska aktningsvärd kännedom af juridiken i — hottentotternas land, har han mer än en gång kommit både motparten och domaren att tappa concepterna af — skrattlystnad. För sin skicklighet har han också vid sådana tillfällen erhållit välförtjenta "handklappningar" af sin fru, såsom varande klient. Föröfrigt är han den mångsidigaste personlighet under solen, konstnär i både likt och olikt, som man säger, utom i konsten att tämja elaka qvinnor. De *sköna* konsterna idkar han äfven, förnämligast

skaldekonsten, och hemlifvets poesi äger i honom utan tvifvel sin bäste tolkare. Mången gång har berättaren med förtjusning, ja med hänryckning afhört hans improviserade utgjutelser, hvarunder inspirationens heliga ande — i skepnad af ett ideal till maka — kringsväfvat honom och gifvit honom förmåga att outsägligt skönt och innerligt uttrycka sig.

Han är således, såsom I kunnen finna, äfven *utom* kriget en stor man, skada blott att det ej är Sverge, utan i stället "das grosse Vaterland," äran tillkommer. Det var dock utbrottet af serbernas frihetskänslagent emot turkarne, som med ett kraftigt tag kringvred hans storhetslyckohjul, när krigsförklaringen gjorde ett djupt intryck på honom, ett sådant intryck neml., som manar en att deltaga i kampen. Herr X. funderade och beslutade. Beslut och handling är, som I veten, hos qvinnan ett; och som herr X. i flera hänseenden har en qvinlig styrka, så begaf han sig ofördröjligen i väg. Blygsamheten eller måhända ädelmodet att vilja bespara en älskad maka och tillgifna vänner ångsten för hans lif hindrade honom dock ifrån att vid afresan tillkännagifva, hvarthän han ämnade sig, och det var endast genom det spanande ryktet, som man härom erhöll kännedom. Som en bomb slog underrättelsen ned bland vänner och bekanta. Man var dock öfverens derom, att han skulle komma att föra sitt vapen med ära, ty van som han förut var att slåss med turken här hemma, med sitt kända hjertehat till allt hvad turkregemente hörer samt med sin säkerligen inneboende åtrå att en gång få strida mot en verklig turk, en

† som ammat honom

verklig halfd—l med krok-sabel och ej blott med krokiga naglar, ansågs det såsom naturligt, att han skulle af hjertans lust knacka in så många turkiska skallar, som stode i en menniskas makt. Ingenting hördes dock ifrån honom, och då man ej kunde tro, att blygsamheten var så öfver måttan stor, att han endast under den fullkomligaste tystnad ville expediera barbarerna till andra världen, samt läsande de många nederlagen och den stora manspillan för serberna, befarade man det värsta, eller att den värderade vännen ändå till slut med sjelfva lifvet och ej såsom hittills med ett och annat "himmelsblått" fått plikta för sitt oförsönliga turkhat. Det fans således en tid, då man ansåg honom i Abrahams sköte hvila sig efter sina strapatser, men "hast du mirh gesehen," en vacker dag kom den äfventyrlige vännen utan den minsta synliga blessyr åter. De, hvilka först sågo honom, trodde det vara hans vålnad, som ännu en gång ville gästa den plats, der hans ljufvaste dagar förrunnit; hans anförvandter trodde till en början detsamma, men en blick ur hans talande ögon sade dem motsatsen, och så sjönk hans af återseendets glädje högt snyftande maka i sin älskades utbredda armar. Frågor och svar i oändlighet; dock lemnas de sednare endast under förbehåll af den strängaste tystlåtenhet. Tystlåtenhet? Ja! O blygsamhet, du är stor bland "Vaterlandets" söner. Mätte I alltid bibehålla denna sköna dygd! Och mätte du, store hjelte, hvars bedrifter jag nu går att berätta, alltid ihågkomma att blygsamheten är alla storheters skönaste smycke!

Öfver sin fädernestad Lübeck, der han gjorde åtskilliga uppköp i proviantväg, ankom X. till serbernas höggvarter i — jag ber om ursäkt, men jag har glömt namnet. Han blef strax anmäld för öfverbefälhafvaren och fick företräde, hvarvid följande samtal uppstod: Öfverbef. "Hvad önskar Ni?" — "Slå in hjernen på de türker." — "Godd! Jag förmodar att Ni är hemma i krigskonsten." — "Bevars! har ingen fare, herr general!" — "Önskar Ni erhålla befäl eller att som simpel soldat strida med oss?" — "Det förste, det förste, herr general! Jack vill före alle de serber an." — "Nå nå, det kan ni då ej få, men möjligen ett kompani. Er officers fullmakt, min herre!" — "Mine papperer mener de, herr general, jack har ingen papperer, behöfves ingen papperer, jack klarer mick nock uten dem." — "I så fall kan Ni ej erhålla befäl." — "Såå! Nå det kan ockse göre det samme, bare jack får komme mit." — "Det skall Ni få. (Till adjutanten) Lät inrullera karlen! Adjö!" — "Gott bevare generalen! Lefve de serber! Ned med türkerne!"

Sälunda var allt bestäldt och herr X. fördes till de frivilliges corps.

Förbigående hans lokalisering, som för öf-
rigt slog särdeles väl ut, skyndar jag att be-
rätta hans första vapenbragd. Det var vid tur-
karnes stormning af serbernas förskansningar fram-
för Kraviaratsjataschja.

Morgongryningen till den blodiga dagen hade
ännu ej inträddt, då larmtrumman väckte vår vän
i sin slummer och afbröt drömmen om hans verk-
sambhet med sax och tång här hemma i hans fred-

liga, fredliga boning. Raskt kom han emellertid i kläderna och ut. Serberna intogo sin försvarsställning och väntade X. med andlös ifver. Det började ljusna; fienden nalkades med skyndsambhet, dock allt för långsamt i den otåligen tycke. Ändtligen var han dock inom skotthåll och vid ordet: tyr! dånade en mördande salfva honom till mötes, men vår väns gevär klickade. Förundrad skulle han efterse orsaken dertill men släppte af bestörtning sitt vapen. Han hade neml. i brådskan tagit felt och i stället för sin goda remintonare försett sig med en "lübeckare," en kolossal — medvurst, hvaraf han aftonen förut hållit sin diné, och hvilken han sedan låtit hvila vid sin sida. Förbittrad öfver sitt begångna misstag, grep han sin landsman om lifvet i afsigt att slunga honom in bland fienden, men en hastig ingifvelse förmådde honom att ändra beslut. Nu trängde turkarne på, det osade hett och kroksablarna blixtrade i luften, under det mången serber ropade pardon. "Nej, gå på!" uppmanade dem X., "Jack skall före Er till seker, så sant jack är en man — blandt er," tilllade han för sig sjelf. Och uppgifvande ett gällt härskri störtade han med högt upplyftad korf mot fienden, följd i spåren af en jublande skara. En förtviflad strid uppstod. Med oerhörd kraft svängde den fruktansvärde X. sig sjelf och sin barndomsförtrogne som en snurra omkring och turkar dansade till jorden i tusental. Fiendens leder glesnade betydligt, återstoden började gifva vika, de flydde slutligen i vild oordning. Det var också hög tid; ty vår hjeltes krafter voro slut och sönderslagen

föll "lübeckaren" ur hans domnade hand. Men en herrlig seger var det; belöningen uteblef ej heller.

Tvenne dagar efter denna strid stormade turkarne åter förskansningarne. Det är några ögonblick före anfallet. Vi se vår hjälte med tappethetsmedaljen på sitt bröst ligga i en af skottgluggarne, i ena handen hållande munstycket till en sprutslang. Fienden kommer närmare; hjälten småler med sitt så egna leende. En signal i rätta stunden och en vattenstråle, så tjock som några hundra gånger hans egen respektive skalle, öfvergjuter de anryckande. Allmän förvirring bland turkarne. De främre lederna göra helt om för att skydda sig mot det dem i ansigtet piskande vattnet, de eftersta följa exemplet, d. v. s. skyndsamt reträtt verkställes. Kavalleriet kommenderas att förfölja de flyende. Vår hjälte, fastän tillhörande fotgardet, vill vara med. Han fattar derföre tag i svansen på en af de bortilande ryttarnes hästar, men råkar att under sina slingringar med benen få dem intrasslade mellan hjulen å en kanonkärra. Släppa sitt tag vill han ej, kanonen med tillbehör får således följa med och till oberäknelig nytta blef den. Snart var fienden uppnådd, man högg tappert in, men turkarne försvarade sig med ursinne, ehuru de voro nödsakade att alltjemt retirera. Någon stor manspillan blef det dock ej hvarföre X, som ville se turkblod i ymnighet flyta, fann på ett djerft streck. Han befallde kanonen upp på hästryggen, laddade med gevärskulor och lät honom spela, allt under sträckande karrier. Hvad verkan detta skulle hafva, är lätt att inse: som snö för solen smälte barbarernas leder samman,

och endast mörkrets inbrytande skyddade dem från fullständig undergång.

Denna bragd förskaffade vår hjälte löjtnantsuniformen.

Nästa gång var det serbernas tur att börja offensiven.

Turkarne hade dragit sig tillbaka inom fästningen Z. Serbiska befälhafvaren önskade dock att få utränt besättnings styrka, innan han vågade anfallet, och vår hjälte erbjöd sig att skaffa underrättelser. Vanliga smygvägar ville han emellertid ej gå. Han hade i Köpenhamn sett "Reisen till Maanen," hvori passerar, att ett par äfventyrare insläppas i en kanon och skjutas upp till månen. Han beslöt att utföra ett liknande experiment. Sjelfför tillfället varande på "kulans" ståndpunkt, kunde ingen heller vara lämpligare dertill än han. "Beslut och handling" etc., och i en muselmans uniform bar det åstad, men farten var något för stark. En posterande turk, som stod i vägen, miste hufvudet, och vår hjälte sjelf — fastnade i fästningsmuren. Det der hade han ej beräknat. Hjelp kom dock, men en god del af muren måste ned, innan vår hjälte kunde befrias — lemlästad, förmodar naturligtvis läsaren, åh nej! "intet ondt utan godt," som ordspråket säger, en "härdad" kropp är ofta af oberäknelig nytta. En brännande törst hade han, det var alltsammans, — tecken till feber påstodo turkarne och förde honom till sjukhuset. "Schönes," tänkte X, "no kan jack få spiele en smule verrückt," och han spelade också sin roll såsom en, hvilken haft egenhändig erfarenhet till lärmästare. Ändamålet med sin dervaro glömde han likvist ej.

Tiden nalkades till affärd, men sättet att komma derifrån hade han ännu ej utfunderat. En dunkel aning om något förestående underbart fort-skaffningsmedel dref honom emellertid ut, och i det samma fick han se en stor örn slå ned på ett å vallen betande får. Som en blixtn genomflög en idé hans själ; han störtar **hän**och griper fatt i örnen. Men hvartill kunde denne gagna honom? Jo, han ämnade ingenting mer eller mindre än imitera den unge mormonens flykt från sin klippa i "Verldens Herre," hvilken roman han har läst. "Lyckan står den djerfve bi," heter det, och snart sväfvade äfventyraren i högre rymder hän mot serbernas tillhåll.

Nedifrån lägret skådade man med förvåning den jättestora fågeln, som alltmer sänkte sig mot jorden. Man lade an och sköt, och en oformlig massa tumlade ned, som man emottog på sina bajonnettspetsar. Men, o fasa! hvilken syn! Som uppträdd på nålar låg vår äfventyrare der, dock utan att uppgifva den ringaste klagan. Han hade tvertom nog styrka att befalla dem efter hans metod — ty herr X. är äfven fältskär — plåstra om honom, hvilket hade den verkan, att han morgonen derpå var kry som en fisk och kunde deltaga i stormningen. I spetsen för de sina, var han den förste som besteg vallarne. En kanonkula slog honom dervid för munnen så, att alla framtänderna lossnade, och rädd att han under striden möjligtvis kunde tappa dem, plockade han helt trankilt ut den ena efter den andra och stoppade dem i fickan. Striden började derefter på allvar. Den förste som föll för hans svärd var en, hvilken fuktade sina

läppar ur fältflaskans innehåll, och ädelmodigt drack vår hjälte honom till. Lifvad och styrkt deraf, omringade han derpå och tillfångatog, helt ensam, icke mindre än fem tusende, ungefär halfva antalet, flender. Dermed var segern vunnen.

På aftonen tillställdes en stor fest, der hjelten naturligtvis var vår vän X. Såsom viss om utnämningen, betitlade man honom redan kapten, och snart var han det i dubbel bemärkelse. Då beslöt han att ända tillställningen på ett lysande sätt. Fem tusen stycken raketer af hittills okänd storlek och lika många svärmare tillverkades i hast, hvarpå alla de gjorda fångarne framfördes och försågos med hvar sin raketstång samt en svärmare på behörigt ställe akterut. Derefter kommanderades *fyr!* och upp till den store profeten flögo alla hans älskade barn. Stor uppståndelse ofvan skyarne, och entusiastiska bravorop af uppstågsmakarens publik.

Tiden var emellertid inne att gå till hvila. Snart sof också vår hjälte den rättfärdiges sömn, såsom skulle han aldrig i sitt lif hafva utgjutit ens en loppas blod. O förunderliga ting, du krigarsamvete! en torr strupe är långt mera orolig än du. Detta fick X., troligen ej för första gången, erfara. Men hvad är dock törsten i sjelfva verket för den, som varit nog omtänksam att förse sig med ett fat äkta Bordeaux, annat än det mest lyckliga förhållande. Intet barn kan heller med mera innerlighet sluta sig till sin moders bröst än vår vän slöt kranen mellan sina torra läppar, och i fulla drag njöt han af den herrliga saften. Dock, liksom barnet, förnöjdt, slutligen somnar

ifrån läckerheten, så insomnade också X., men hans lifssaft fortfor att rinna, och då han dertill har den ovanan att hålla munnen öppen under sömnen, så är det ej svårt att förstå, hvad verkan häraf skulle blifva, då det upplyses, att hans mage hyller den satsen, att ingenting bör förfaras. Ja vår arme vän uppsvälde oerhördt. Allt mer och mer växte hans dimensioner, och inom kort blef rummet för trångt, väggarne måste gifva efter för den förskräckliga påtryckningen och slutligen sprängdes de med ett förfärligt brak.

Händelsen fogade nu så, att turkarne, som blifvit förstärkte, i detsamma gjorde en öfverrumpning för att taga revanche, och då vår hjelte ej kunde vara tillstädes med sina kraftyttringar, blef segern på deras sida. Och från den stunden datera sig alla serbernas senare nederlag.

X. var således fången, fången af vin och turkar. Turkar! hu! hade det ändå varit små söta *turkinnor*, så skulle han möjligtvis hafva kunnat finna sig i sin belägenhet, men nu, hu då! Och han skakade på sig så väldigt, att hela nästet var i fara att störta samman.

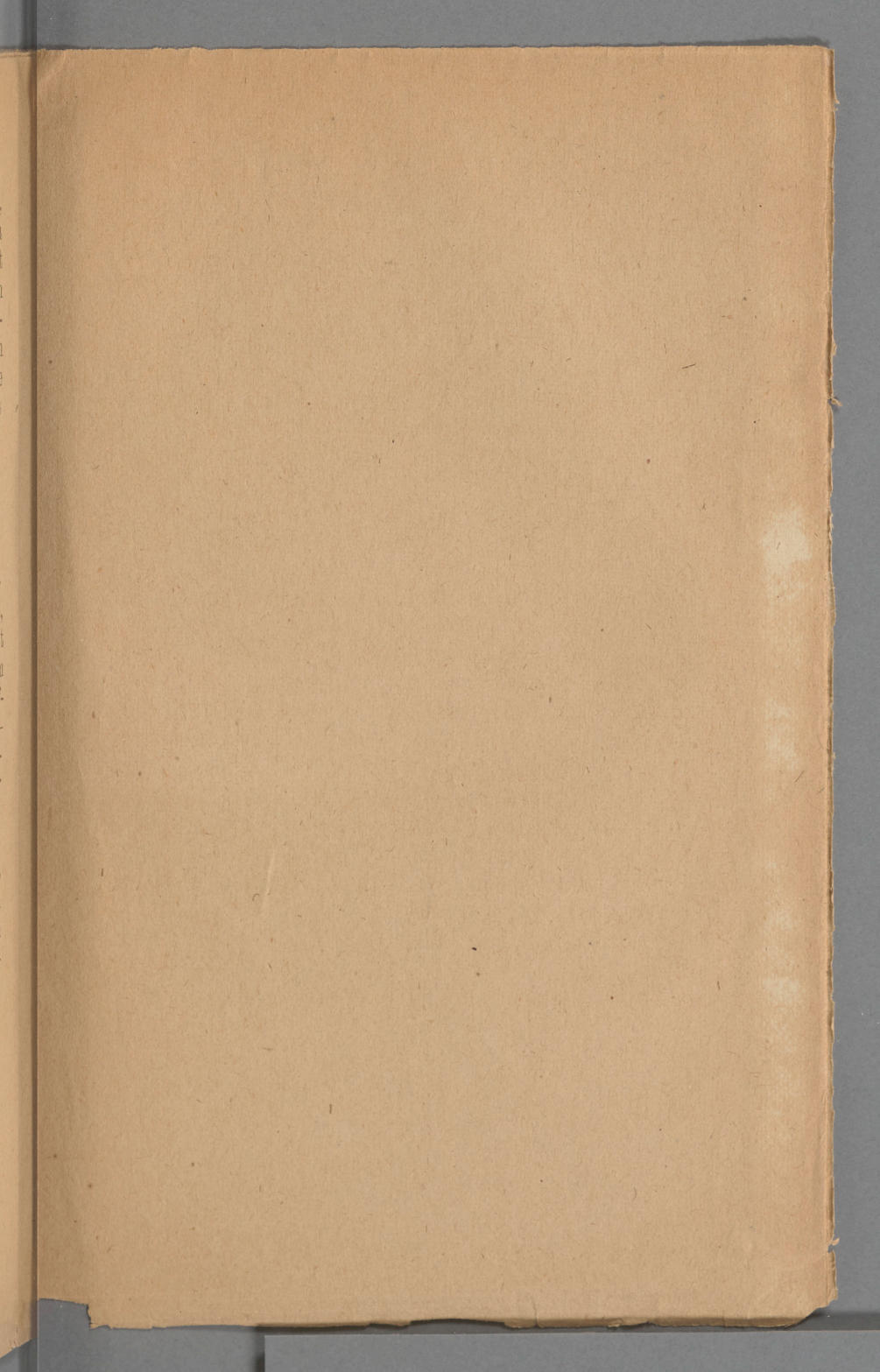
Turkarne voro emellertid förgrymmade öfver att finna sitt dyrbara vin i en sådan, som de tyckte, evärdig mage och beslöto att dyrt låta honom få umgälla sitt, fastän ofrivilliga, frässer. Dertill ansåg man en helsosam svältkur vara lämplig, sedan man dock först befriat honom från allt sitt nuvarande öfverflöd.

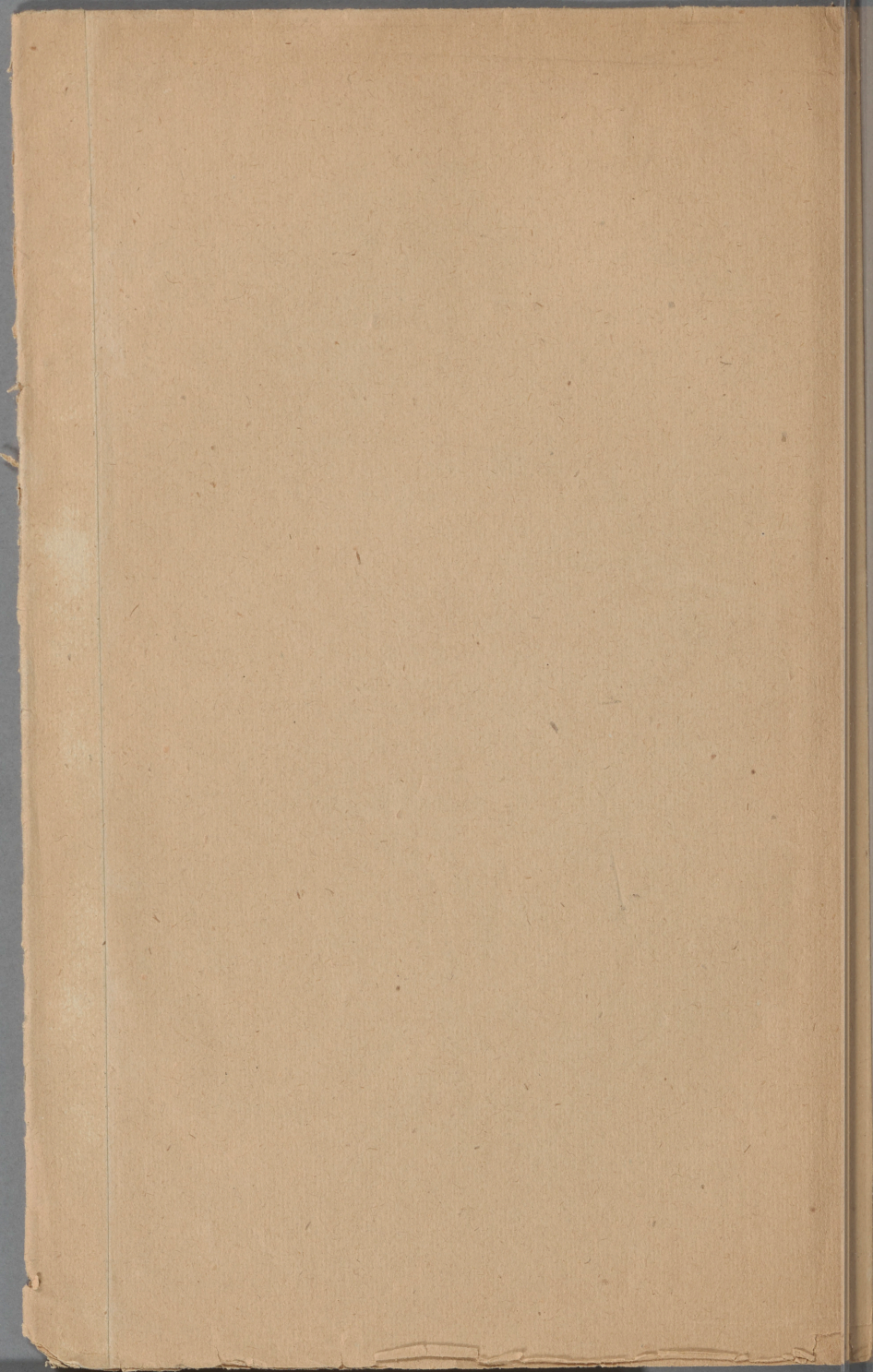
Som likväl berättaren ej är någon vän af sådana upptåg som magens ställande på indrag-

ningsstat, öfverhoppar han tre söndagar under "fastan" och stannar vid den fjerde då vår vän X., smärt, smidig och hal som en ål, krupit ur sina bojer och endast afvaktar nattens inbrott för att fly. "Men på hvad sätt ämnar han verkställa sin flykt?" undrar måhända läsaren. Jo, erkänt skicklig i tillverkning af — pappersdrakar, hade han i hemlighet fabricerat en sådan, och på denne hvilade nu hans förhoppningar. Huruvida dessa senare också blefvo förverkligade, är hvad vi i det följande skola se.

Midnatten var inne. Redan hade vår hjelte bestigit sitt luftskepp och var beredd att släppa loss, då — "han öfverraskades och ånyo tillfångatogs", förmoden I, åh nej! han hejdades ej af någon menniskomakt utan af idéernas herrskare, d. v. s. han "fick en idé", och ett leende så skälmskt och belåtet krusade dervid hans läppar. Lätt som en fjäder, hoppade han ned och skyndade till soflägren, der han med sin trogne följeslagare — saxen — anställde stor förödelse i turkarnes yfviga — skägg, hvilket han visligen medtog för att ej vara utan respengar, ty dylik vara är guld värd, det viste nog han. Snabb som vinden for han sedan i väg och lät sin lyckas stjerna styra kursen, och honom synnerligen bevågen var hon denna gång; ty innan morgondagens sol gjorde sin första titt, var han välbehållen i sitt kära fädernesland.

Och dermed voro herr X. äfventyr ändade.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

